

Igen Atyám!

(Máté 11, 26.)

Mostanában a Biblia forgatásakor nem a régen kedves passzusokhoz: János evangéliumához, a próféták könyveihez, Salamon példabeszédeihez térek vissza. Helyettük újra meg újra elolvasom a Jánosnál „rosszabb író”, Máté evangéliumát, különösen annak tizedik és tizenegyedik részét. Azokat a fejezeteket, melyekben Jézus egyrészt hatalmat és megbízást ad az apostoloknak az igehirdetésre, másrészt hálát mond az Atyának a küldetésért, az édes igáért. Az utolsó sorok Káldi György 1626-ban készült fordításában, annak némileg modernizált változatában, a nekem meglevő 1928-as kiadásban a következőképpen szólnak: „Hálát adok neked Atyám! mennynek és földnek ura! hogy elrejtetted ezeket a bölcspektől és okosaktól, és kinyilatkoztattad a kisdedeknek. Igen Atyám! mert így tetszett neked.”

Erre a gondolatra nem magamtól találtam rá. A Dunántúlon egy plébános barátom ezüstmiséjén hallottam prédikációba foglalva, életprogramként vállalva a záró részt: „Igen Atyám! mert így tetszett neked.”

Kétszeresen is megfogott a gondolat.

Mindenekelőtt az ünneplő életútja okán. A szép jubileumhoz érkezett pap előtt ugyanis annak idején igazán sokféle lehetőség kínálkozott. Egy vasúti bakter fiaként érettségizett 1947-ben, a lehető „legjobb” káder volt: szegényember gyermeke, kitűnő eszű, ambiciózus, aki lázasan vetette bele magát a tanulásba, művelődésbe. Ahogy osztályos társai hetedik öregapjuktól kezdve a földről álmodoztak, ő (így kell elképzelnem) a tudásról és a tanulásról szőtt szép terveket. Tapasztalatlansága miatt az érettségi előtt elkötelezte magát az első helyre, ahová továbbtanulni hívták. Így került a katonai akadémiára. Mivel itt is szorgalmasan tanult, végig kitűnő eredménnyel dolgozott, vörös diplomát kapott, és egy rangfokozattal magasabbat kapott a végzéskor társainál. 1954-ben azonban ott hagyta első munkahelyét, a Honvédelmi Minisztériumot, ahová — bizonyára reménybeli vezérkari főtisztként — az akadémia befejezése után szolgálattételre azonnal berendelték. Az esztergomi szemináriumba jelentkezett. Pap lett. Amikor aztán jóval később, sokadik állomáshelyén meglátogattuk, éppen a malterosláda mellett találtuk. Abban a harangtorony nélküli templomban ugyanis, ahol akkor plébános volt, s amelyet a valamikori bárói család leszármazottai: egy agronómus, egy kisállattenyésztő, egy pedagógus, egy benzinkutas minden évben „kegyúri minőségükben” anyagilag változatlanul támogattak, valamit éppen saját kezűleg hozott rendbe. A templom melletti szobájában a földtől a plafonig glédában álltak a könyvek. Mindegyikben, a legfrissebb teológiai munkákban is, cédulák, bejegyzések, a szöveget továbbépítő gondolatok. Vasárnap a misén tízen ha voltunk. Mi, vendégek, hárman, néhány nénike, az utolsó pillanatban befutott egy másik barátja a szomszédos városból. Az ebédnél, jól emlékszem, sok mindenről esett szó. Bálint Sándor legújabb tanulmányáról, a termelőszövetkezet értelmetlen adminisztrációjáról, a szeretet-hiányról, a papot hithirdető emberként elfogadó helybeliekről. És az életről. Mi, vendégek, apró-cseprő panaszainkat mondtuk. Barátunk szelíden figyelt. Bólgatott. Egy-egy megjegyzést tett. Szavai kisimították homlokunkat. Szívünket nyugalom szállta meg.

A plébánosból sugárzó derű forrására az ezüstmisén jöttem rá. Mert nemcsak az jutott eszembe akkor, hogyan hagyott ott egy csillagokig ívelő katonai karriert, de az is, hogyan

ment juhként a farkasok közé, hogyan kellett neki kígyó-okosságúnak és galambártatlanságúnak lennie, hogyan hirdette akár a háztetőről is, ami meggyőződése volt, mennyire nem törődött azokkal, akik meg is ölhetnék volna a testet. Erőt adott neki a tudat, hogy kiszemeltetett a feladatra. S miután ebbeli hite sziklaszilárd volt, sem aranyra, sem ezüstre, sem köntösre, sem sarura nem törekedett. A feladatát igyekezett teljesíteni. Boldog volt. „Igen Atyám!” — mondta egész életével.

A Biblia ettől az ezüstmisétől számítva a szememben nemcsak a hit igazságára vezérlő kalauz, ahogyan régen írták, nemcsak a világfolklor legszebb alkotása, amint az egykor élt marxista filozófus mondta. Ma a Biblia nekem Máté evangéliumának tizedik-tizenegyedik része is. Hívőnek-hitetlennek egyformán szóló könyv, többek között arról, hogyan kell keresni, meglelni, felvállalni mindenkinek a maga sorsát. Hogyan kell hirdetni a békességet minden háznak, abban a reményben, hogy minden ház méltó erre a békességre. Meg persze hogy szükség esetén mindenképpen el kell menni Ninivébe, prédikálni a város ellen, ha netalán újra és újra megárad a gonoszság.

RÁBA GYÖRGY

Ámen előtt

*Egy küszöbhez vezess
a szivárgó homályban
arcvonásokon át
rajzold ki a fedél alá
botorkáló nyomát
mondom ezt mint imát
s izmom közben ernyed
máris banyatlanék
de ámen előtt
két szót fél-öntudatlan
hadd ejtek ki még
ébrenlét álmodtalak
szeszed bevít tovaragad*